

DÉLBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám, (Wagner palota). Telefonszám: 137. Éjjel 488. Sürögnyom: „Délbácska” Novisad.

NOVISAD, 1927. JANUÁR 30.
VASÁRNAP

Előfizetési ára: egy óra 40 din; három óra 120 din; fél évre 240 din. és egész évre 480 dinár. Egyesszám ára hétköznap 1:50 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

Ki jön Uzunovics után?

Rádics ötödször is megbuktatta Uzunovics Nikola kormányát. A tartományi választások után várható volt ez, azért mégis meglepetésszerűleg érte nemcsak a politikusokat, hanem az ország közvéleményét is. A tartományi választásokon ugyanis a radikálisok meggyengültek, míg Rádics, de Davidovics különösen, sokkal több szavazatot kapott, mint az 1925. februárjában megtartott nemzetgyűlési képviselők megválasztása alkalmával; úgy látszik Rádicsnak ez elég ok volt arra, hogy megbuktassa a kormányt. Lehet ugyan, hogy így akarta előmozdítani egy koncentrációs kormány megalakítását, bár tudnia kellett volna, hogy nagyon bizonytalan az, vajon vele együtt alakítják meg ezt a kormányt és ha be is vennék oda, akkor sem lenne már olyan befolyása, mint amilyen van a radikális-parasztpárti kormányban, amelynek sorsa tőle függött, míg a koncentrációs kormánynak nélküle is meg lesz a többsége. A koncentrációs kormány megalakítása lehetett ennek ellenére is Rádics célja a kormánybuktatással, hiszen tegnap legfelsőbb helyen is ezt javasolta. Ez egyszer a többi parlamenti pártok is mind egy véleményen voltak Rádicsal. Trifkovics Márkó éppen egy koncentrációs kormány mellett foglalt állást, mint Davidovics. Mind ketten és hozzájuk harmadiknak Rádics csatlakozott, szükségesnek tartották egy munka kormány megalakítását, amely koncentrációs alapokon nyugodna. Csak Pribicsevicsnek voltak feltételei és ellenvetésel és úgy ő már eleve nem jött számításba a koncentrációs vagy széles alapokon nyugvó koalíciós kormány megalakulásánál.

Az összes alkotmányos tényezők megegyeznek abban, hogy a választási kormány megalakítására csak legutolsó esetben kerülhet sor. Két év óta annyi megrázkódtatáson mentek át a különböző kormányok, hogy nem fejtették ki azt a munkát, amelyet az ország gazdasági és politikai helyzete feltétlenül megkívánt volna.

Minden felelős politikus tisztában van azal, hogy feltétlenül munkakormányt kell alakítani és ezért valószínűleg mérsékelni fogja mindegyik feltételeit és nem támaszt majd teljesíthetetlen követeléseket. Választási kormány csak utolsó esetben jöhet. Ennek megalakítása már csak azért is lehetetlen egyelőre, mert ha a parlament most le nem tárgyalja a költségvetést, akkor az ország április elsején exlex állapotba kerülne. Ezt pedig mindenki el akarja kerülni, mert nem meri az ezzel járó felelősséget vállalni. Az exlextől való félelem ad alapot azon véleménynek is, hogy a mostani válság nagyon rövid életű lesz és legkésőbb kedden már be fog mutatkozni az új kormány a parlamentben.

Az új kormányt minden valószínűség szerint Trifkovics Márkó vagy Uzunovics Nikola fogja megalakítani esetleg a horvát parasztpárttal, amelynek vezerségéről ez esetben Rádicsnak feltétlenül vissza kellene vonulnia. Ha azonban a radikálisok nem tudnák megalakítani a koncentrációs kormányt, akkor Davidovics kapna erre megbízást, abban az esetben ha neki sem sikerülne munkakormányt alakítani, kerülne csak sor választási kormányra.

Mindenki munkakormányt akar

Az uralkodó előtt megjelent politikusok mind koncentrációs kormányt ajánlottak

Beográdból jelentik: Uzunovics Nikola ötödik kormányának pénteken este történt lemondása után a királyi palotában azonnal megkezdődtek a kibontakozást célzó kihallgatások. Pénteken késő éjjel a király Trifkovics Márkó parlamenti elnököt fogadta kihallgatáson, aki azt tanácsolta, hogy hallgassa meg az összes pártok vezetőit, Trifkovics távozása után Mihajlovics Iliját, a radikális párt alelnökét hívatta magához, aki éjfélig maradt a királyi palotában.

Délelőtt már kilenc óra után megkezdődtek a kihallgatások a királyi palotában.

Elsőnek Rádics István

Jelent meg 9 óra 20 perckor a király dolgozószobájában. Kihallgatásáról távozva, a királyi palota előtt találkozott Davidovics Ljubával, aki ép akkor ment kihallgatásra. Rádics és Davidovics néhány percig beszélgettek egymással, majd kezefogva barátságosan elváltak.

A királyi palota előtt várakozó újságíróknak Rádics István a következőket mondotta:

— Azt mondom meg Önöknek, ami a kommunikében is benn lesz. Tekintettel arra, hogy egy párt kivételével az összes többiek az egyezmény és parlamentáris munka hívei, a legjobb lenne egy széles koalíciós kormány megalakítása, amelyben a radikálisok, a demokraták, a parasztpárt és a néppárt venne részt.

— A parasztpárt alatt a földmives párt tagjai is értendők? — vetették közbe az újságírók.

— Természetesen — válaszolta Rádics — ez befejezett tény. Csak bizonyos formalitások elintézéséről van még szó. Különböző három személyt is megneveztem, akik megalakíthatnák ezt a kormányt: egyet a radikálisok, egyet a demokraták és egyet a nép paraszt párt tagjai közül.

Rádics István után

Davidovics Lyubát fogadta

kihallgatáson az uralkodó. A demokrata párt vezére háromnegyed óra hosszat tartó kihallgatása után a következőket mondotta:

— Megmondom Önöknek mit mondtam el, hogy a kommunikében köztegyék: Miután a viszonyok olyanok, hogy választást nem lehet tartani, koncentrációs, vagy széles alapokon fekvő koalíciós kormány megalakítását javasoltam.

Vukicsevics Velya is megjelent a királyi palotában, de nem ment kihallgatásra, hanem csak az udvarnagyi hivatalba. Davidovics Lyuba után

Pribicsevics Szvetozár kihallgatása

következett. A független demokrata párt vezére félkettőkor távozott a királyi palotából és kihallgatása lefolyásáról a következőket mondotta:

— En mint legegészségesebb megoldást, a szabad választásokat ajánlottam, nem utasítottam azonban vissza a parlamenti mun-

kát ebben a nemzetgyűlésben, ha teljesítik azokat a feltételeket, amelyeket mi a nép és ország érdekében felállítottunk.

Délután Korosec fogadta

először Öfelsége kihallgatáson. A szlovén néppárt vezére fél óra hosszat volt a király dolgozószobájában és amikor távozott onnan, nem volt hajlandó semmiféle nyilatkozatot tenni, kijelentve, hogy előbb pártjával akarja megbeszélni a helyzetet.

Szpho Mehmed dr.

a muzulmán párt vezére háromnegyed óra hosszat volt kihallgatáson. Szpho dr. kihallgatása után kijelentette, hogy véleménye szerint koncentrációs kormány fog megalakulni, egyúttal ama nézetének is kifejezést adott, hogy a válság nem fog hosszú ideig tartani.

A radikális disszidensek,

Jovánovics Ljuba pártjának véleményét Vukicsevics Velya 20 perces kihallgatása alatt juttatta Öfelsége tudomására.

Az esti kihallgatások

sosán elsőnek Uzunovics Nikola volt miniszterelnök jelent meg az uralkodó előtt, utána Trifkovics Márkó jelentkezett kihallgatásra, aki szükségesnek tartotta pártja vezetőivel megtartott konferencián nyert benyomásait Öfelségével közölni. Trifkovics Márkó a kihallgatás után nem volt hajlandó nyilatkozni annak lefolyásáról. A Délbácska munkatársa Trifkovics közvetlen környezetéből úgy értesült, hogy a parlament elnöke azt javasolta Öfelségének, bizon meg radikális politikus a kormány megalakításával.

Megbukott az egységes parasztpárt,

ami Rádics legújabb terve volt. A horvát parasztpárt vezére a földmivespártot azzal akarta megszerezni ezen tervnek, hogy Jovánovics Jován, a párt elnökét akarta miniszterelnöknek azon kormány élén, amely a mai ellenzéki pártokból alakulna meg a radikálisok ellen. Amikor Rádics ajánlatot tett Jovánovicsnak az egységes parasztpárt megalakítására ez azzal válaszolt, hogy pártja közgyűlése és kongresszusa hozzájárulása nélkül még csak nem is kezdhet tárgyalásokat ilyen fontos kérdésben. Radikális körök véleménye szerint Jovánovics ezáltal olyan visszautasításban részesítette Rádicsot, hogy az egységes parasztpárt terve végleg megbukottnak tekinthető. Rádics ennek ellenére sem adta fel tervét, hogy sikerül majd Davidovics és Korosec bevonásával olyan kormányblokkot alakítani, amely a radikálisok nélkül is kormányozhat. Rádics ennek érdekében még nagy áldozatokat is hozna.

A kormány egy radikális tagja tegnap este úgy nyilatkozott a Délbácska munkatársa előtt, hogy Rádics Istvánnal minden további együttműködés lehetetlen, pártja is csak akkor jöhet tekintetbe a koncentrációs kormány megalakításánál, ha teljesen megtagadja vezérét. Rádics folytonos indokolatlan kirohanásaival bebiztosította, hogy alkalmatlan minden alkotó munkára.

A magyar kormány a szomszédokkal jó viszonyban akar élni

és Jugoszláviával döntőbírói szerződést köt

mondta Horthy Miklós a magyar országgyűlés ünnepélyes megnyitására

Budapestről jelentik: Az országgyűlés ünnepélyes megnyitása alkalmából tegnap délelőtt tíz órakor a Nagy Boldogasszonyról elnevezett templomban, dr. Csernoch János bíboros hercegprímás, ünnepélyes nagymisét pontifikált fényes főpapi segédlettel. A templom hajóját zsufolásig megtöltötték az országgyűlés két házának tagjai. A kormányzót Klébelsberg Kuno gróf vallás és közoktatásügyi miniszter képviselte, a kormány tagjai közül Vass József dr. népjóléti és munkaügyi miniszter, Bud János pénzügyminiszter és Valkó Lajos dr. külügyminiszter jelent meg.

Résztvettek a szentmisén Frigyes, Albrecht és József Ferenc királyi hercegek is valamint a Budapesten székelő, idegen követek közül Orsenico pápai nuncius, az angol, az amerikai, a spanyol, a német és a holland követ. Az evangélikus istentiszteletet a Deák téri evangélikus templomban tartották meg, amelyen a kormányt Pesthy Pál igazságügyminiszter képviselte. Raffay Sándor bányakerületi püspök tartott istentiszteletet. Az országgyűlés református tagjai részére a Kálvin téri református templomban tartották istentiszteletet. A kormányzó képviselőiben Bethlen István miniszterelnök jelent meg, ahol Ravasz László dr. püspök tartott istentiszteletet.

Az országgyűlés ünnepélyes megnyitása fényes külsőségek között folyt le. Az Országház tér szélén, már a kora reggeli órákban erős rendőri kordon zárta el a közlekedő utakat. Délelőtt tíz órakor zenekarral az élén díszbeöltözött katonai díszzászlóalj vonult fel az Országház térre és elfoglalta helyét a főépülettel szemben, arccal az országgyűlés épülete felé. Ekkor az Országház tér szélén, a rendőri kordon mögött egyre sűrűbb tömegekben gyülekeztek a közönség és a képviselőház, valamint a főrendiház bejárata elé egymásután gördülnek az autók és fogatok, amelyek a főrendiház tagjai, valamint a képviselők érkeznek.

Pontosan déli 12 órakor éles kürtszó hangzik fel, amely a kormányzó megérkezését jelezte. A kormányzó és kísérete a tisztelegő zászlóalj parancsnokának jelentését fogadja, majd végighalad a zászlóalj arcvonala előtt. A szemle után a kormányzó a kupolacsarnokban részére felállított emelvényre lépett. Bethlen István gróf miniszterelnök átnyújtotta az országgyűlés megnyitóbeszédének szövegét, majd Horthy Miklós kormányzó megkezdte a beszéd felolvasását. A belpolitikai vonatkozású kijelentéseken kívül, a kormányzói beszéd többek között a következőket mondja.

Valamennyi államhoz való jogviszonyunk megszilárdításához, a magunk részéről hozzájárulni kívánunk. Szomszédainkhoz való viszonyunk, csak az idők múlásával alakulhatott rendes szomszédi viszonyra. A magunk részéről a jó szomszédosság előkészítésére törekszünk és igyekezetünknek egyes vonatkozásokban immár látjuk is az eredményt, több függő kérdés sikeres elrendezésében. Most a Szerb-Horvát-Szlovén királysággal döntő bírósági szerződés megkötése és gazdasági egyezség kérdése tárgyában előkészítő tárgyalások folynak. Ezekkel a megbeszélésekkel kapcsolatban, az Adriai tenger fiúmei kikötőjéhez való kijutás kérdése, az olasz királyi kormánnyal igényel tárgyalást. Törekvésünk a jövőben is oda fog irányulni, hogy a békés érintkezés az összes államokkal zavartalanul fejlődhesse ki és hisszük, hogy ezt az igyekezetünket szomszédaink a maguk részéről is elő fogják mozdítani.

Változatlanul azon lesünk, hogy az államok társaságában teljes egyenjogúságot biztosítsunk és ezen a téren az eddigi helyzettel szemben azt a változást is várjuk, hogy a békeszerződés rendelkezéseinek folyamánként véget ér, a magyarországi katonai ellenőrző bizottság működése.

A beszédet sűrűn szakította félbe a taps és az éljenzés befejezése után pedig, a kormányzót percekig tartó ünneplés zárta be az országgyűlés megnyitását ünnepi aktusát.

Az országgyűlés ünnepélyes megnyitása után délután 1 órakor

ült össze ülésre a képviselőház.

Az összes karzatok zsufolásig megteltek és az országgyűlés tagjai is ugyyszólván teljes számban megjelentek. Graeffl Jenő korelnök bemutatta a miniszterelnök átiratát, amelyben megküldi az országgyűlésnek a kormányzói beszédet, amelyet a kormányzó az országgyűlés megnyitáskor mondott. Az átiratot a képviselőház irattárában helyezték el.

A képviselők ezután megbízóleveleiket nyújtották be. Héjjas Iván nevének említésekor a szélső baloldal nagy zajongásba tört ki és Orgovány! Orgovány felkiáltásokkal fogadta Héjjas. Héjjas kihuzta magát és visszautasítólag végigmérte tekintetével a szélső baloldalt és úgy ment vissza a helyére. A szélső jobboldal Gömbös Gyula vezetésével tapsolni és éljenzni kezdte Héjjas Ivánt, mire a kormánypárti oldalon is többen tapsolni kezdtek.

Gyertyaszentelő napján megalakul Bácsko Gradistén a Magyar Párt

Glavaski jegyző nem jó szemmel nézi a Magyar Pártot, amely azonban ennek ellenére is megalakul

Bácsko Gradiste magyar polgársága meglehetősen sok mindent átélt már, amelyet azonban mind szívesen elfelejtene, ha bizalommal tekinthet a jövő elé. Évekkel ezelőtt a község magyar választói mind benn voltak a névjegyzékben, két év előtt azonban a jegyző törölte a névjegyzékből a magyarokat, akik ily módon nem is élhettek alkotmányos jogaikkal. A Magyar Párt most a paktum alapján biztosított szabad szervezkedési jogot felhasználva hozzá fog a szervezési munkához és először éppen Bácsko Gradisten akarja megalakítani a Magyar Pártot. A tartományi választások előtt ugyan ott járt dr. Balassa becsei ügyvéd és magyar-radikális párt megalakulására hívta fel a gradisteket, azzal, hogy ez megfeleljen a Magyar Párt elnöke intencióinak. Azt hisszük nem kell hosszabban cáfolnunk ezen kijelentést, mert a

Magyar Párt sohasem tartotta kívánatosnak vagy a magyar érdekek szempontjából megfelelőnek, a magyar-radikális párt megalakulását

sáról. A Magyar Párt, a magyar-radikálisokat mindig a vajdasági magyar ügydruolónak tekintette.

A magyar-radikális pártnak tehát semmi köze a Magyar Párthoz. Bácsko Gradistei magyarjai is tudták ezt és ezért nem is léptek be a magyar-radikális pártba, hanem várják a magyar párt igazi vezetőit, hogy azok Gradistén is megalakítsák a Magyar Pártot. Glavaski bácskogradistei jegyző nem jó szemmel nézi a Magyar Pártot, mert azt ellenzéki pártnak tartja, a Magyar Párt vezetői azonban fontosabbnak tartják a belügyminiszter határozatát, amely szabad szervezkedést biztosít a magyarságnak és ezért

Gyertyaszentelő napján, február 2-án Bácsko Gradistére utaznak, ahol délelőtt tíz órakor megalakítják a Magyar Pártot.

A Magyar Párt részéről Bácskogradistére mennek dr. Sántha György országos elnök, Prokopy Imre főtitkár, dr. Brezovszky Nándor

a noviszádi párt elnöke, Acha Izor noviszádi alelnök és dr. Wágner Károly. Bácskogradiste nagy örömmel várja a Magyar Párt küldötteit, akik most először jutnak közvetlen érintkezésbe az ottani magyar néppel.

Radiokészülékek és alkatrészek

az összes gyártmányok legolcsóbban Radio Laboratorium Sava Miodragović Finomehánika Radionica Novi Sad, Kralja Petra 13. az udvarban.

A spanyolnátha elleni védekezés

A spanyolnátha veszedelme ismét felütötte a fejét. Bár a betegség sokkal enyhébb lefolyású, mint az 1918-ik járvány idején, mindazonáltal súlyos komplikációkat idéz elő s a beteg szervezetét teljesen legyöngíti. A járvány terjedése a Népszövetséget is bizonyos rendszabályokra készítette s a hatóságok világszerte olyan intézkedéseket léptetnek életbe, amelyek a kór leküzdését célozzák. Az orvosok véleménye szerint azonban a legfontosabbak az u. n. preventív intézkedések, amelyekkel a betegség csirált már eleve elpusztítják. Erre pedig a legcélszerűbbek az antiszeptikus módszerek. A betegséget meg kell akadályozni s óvatossági rendszabályokkal lehetetlenné tenni. A legfontosabb a szájüreg kiöblítése, mert tudvalevő, hogy a baktériumok a nyelőcsődvön át hatolnak be a szervezetbe, ahol romboló munkájukat elvégzik. Az orvosi tudomány több ilyen módszert ismer, a legcélszerűbb azonban a szájüreg többszöri kiöblítése olyan szerekkel, amelyek fertőtlenítő hatásuknál fogva megakadályozzák a betegség fellépését. Ezek között határozottan a legjobb és leghatásosabb az „Odol” szájvíz, amely régi kipróbált szer és minden betegség ellen kitűnő eredménnyel alkalmazható. Az „Odol” a spanyol influenza legnagyobb ellensége s aki „Odollal” öblíti ki a száját ugyyszólván biztos lehet abban, hogy a betegség megkíméli.

Anyám!

Menjünk el február 1-én a NAK álarcosbáljára

Utonállás vagy alamizsnakérés

A rendőrség erélyesen hozzálatott a város megtisztításához

Tegnapelőtt a késő esti órákban különös utonállás történt a Trifkovic tér egyik meglehetősen sötét oldalán. Lichtschein Márton noviszádi kereskedő hazafelé igyekezett, amikor a Trifkovic tér egyik házának kapuja alól hirtelen két sötét alak ugrott elő és pénzt követeltek Lichtscheintől. A kereskedő támadást látott a dologban segítségért kiáltott, mire a tér másik oldaláról feléje futott a szolgálattevő rendőr. Mikor az utonállók látták, hogy veszélybe jutnak, gondoltak egyet és futásnak eredtek. A rendőr még jó darabig üldözte őket, de a két ember csakhamar eltűnt a közeli mellékutcák sötétjében.

Mint értesülünk a rendőrség most már erélyesen és gyorsan véget akar vetni az utóbbi hetekben sűrűn megismétlődő rablótámadásoknak és betöréseknek és elhatározta, hogy teljes eréllyel lép fel a Noviszádon tartózkodó kóbor idegenek ellen. Tegnapelőtt este huszonkét gyanús alakot tartóztatott le a rendőrség és ezeket a letartóztatásokat a mai éjszaka folyamán folytatták. A bünyügyi osztály el van tökéve arra, hogy egyszersmindenkorra véget vet a támadásoknak és a legnagyobb szigorral folytatja le a nyomozást a támadók ellen.

— **Meghülésnél,** náthánál, torokfájásnál, idegfájdalmaknál, szaggatásoknál, naponta fél pohár természetes „Ferenc József” keserűviz rendes gyomor és bélműködést biztosít. Egyetemi orvostanárak véleménye szerint a **Ferenc József viz** hatása gyors, kellemes és megbízható. Kapható gyógyszerárakban drogériákban és fűszerületekben.

Novisadon a szegényebb néposztály már csak türešzpport használ kályhafűtésre

Panaszkodnak a fakereskedők, hogy „nincs tél” — Nem akar megindulni az üzlet — Tavasszal drágább lesz a fa

Az általános gazdasági pangás legujabban a fakereskedőkre is kiterjedt, pedig a tél küszöbén hatalmas készleteket halmoztak fel, abban a reményben, hogy a téli konjunkturát alaposan ki tudják használni. A hosszú nyár után a fakereskedők valóságos áhitattal várták a téli időszak beköszönését, amely azonban sehogyan sem akart megindulni, miáltal teljesen megbénult a fakereskedelelem s most valóságos katasztrófális helyzet elé állította a kereskedőket, akik egyedül a téli konjunkturában bíztak.

Felkerestük tegnap egy előkelő novisadi fakereskedő cég főnökét, aki a következőket mondotta munkatársunknak:

— Az üzlet pang s ugyszólván teljesen megbénult. Az őszi szállítási nehézségek teljesen megszűntek, a faszállítmányok most már rendesen érkeznek, de a kereskedők beszüntették a rendeléseket, mert nincs tél s nincs vevő, a raktárak pedig zsufoltak. Az árak nem változtak, mindenki olcsón juthat fához, de még az olcsó árak sem vonzák a vevőt, mert nincs pénz. Mindenki hitelre akar vásárolni s ha nem adunk hitelre, senki sem vásárol. Vannak emberek, akik minden fakereskedőnél vásárolnak hitelbe, de sehol sem fizetnek. Ha az egyiknél rendeltek, a következő alkalommal már a másiknál rendelnek, nehogy az első a fenálló számla kiegyenlítését követelje.

— Bár a tüzelőfa nagybani ára felszökött, a kiskereskedelemben nem emeltük fel, mert akkor egyáltalában semmit sem tudnánk eladni. Tavasszal pedig feltétlenül drágább lesz a fa, mert addigra jobban kiszáradt és sulyban több fér egy-egy vagonra. A nyári stagnáció alatt persze ismét leszáll az ára, de ki vásárol nyáron fát, amikor még télen sem jut tüzelőre!

— A fakereskedők szénnel is bőven elvannak látva, mert az angol sztrájk megszű-

nése óta már korlátlan mennyiségben juthatunk porosz szénhez. A novisadi gázgyár konkurenciáját eddig nem éreztük meg, bár a gázgyár nagy mennyiségű kokszot termel.

— A porosz szén jelenlegi ára 85 dinár métermázsánként, a hazai széné 60 dinár, de ez nem alkalmas fűtési, hanem inkább ipari célokra.

— Érdekes egyébként, hogy legujabban a szegényebb néposztály fűrešzpport használ kályhafűtésre.

Amióta nem telik tüzelőfára és szénre, a fűrešzpport is megteszi a szolgálatot. Fűrešzpporttal azonban csak speciális u. n. dobkályhákban lehet fűteni s a kályhát fél zsák fűrešzpporttal, amelynek ára két és fél dinár, hat órán keresztül lehet fűteni. Ha teljes tizenkét órán át égetik a kályhát, akkor sem kerül többé 5 dinárnál. Igaz, hogy nagyon komplikált és piszkos fűtés, de a szegényebb néposztály nem válogat és nem disztíngvál, hanem jól megtömi fűrešzpporttal a kályhát és egész nap melegszi mellette. A vendéglősök is előszeretettel használják a fűrešzpport fűtési célokra. Jellemző a fűrešzpport nagy kelendőségére, hogy amíg az elmúlt esztendőben senkinek sem kellett a fűrešzpport, most alig van 5-6 zsák fűrešzpportunk raktáron, egész készletünk elfogyott.

— Ilyen körülmények között nem kell csodálkozni, ha a fa és szénkereskedők tönkremennek, mert kizárólag fűrešzpport eladásból nem lehet megélni, még akkor sem, ha egy trójai lovat építenének s azt megtömnék fűrešzpporttal.

— A gázgyár konkurenciáját is megfogjuk érezni idővel s amint a háztartásokban bevezetik a gázzal való főzést és fűtést, a fakereslet még nagyobb mértékben fog megcsappanni.

Régi idők

Az első esküdtészi tárgyalások

Mint minden újítást, úgy az esküdtészi intézményt is ellenszenvvel fogadta a közönség.

A humoráról, vidám, okos, éleseszü fogásairól híressé lett Zombory László, általánosan becézett „Lacibácsi” az esküdtészi intézmény célszerűségét hatásosan bizonyította. És ha a vádlott az ő védő szárnyai alá került, akkor az esküdtésznél a humanizmus érzülete döntő hatása volt.

Különösen az ügyészeket tudta védőbeszédeivel a helyes vágányba terelni. Az első esküdtészi tárgyalás alatt történt:

— Megengedi... elnök ur, hogy megkérdezzem a tanút, hogy mi volt a teendője, mint rendezőnek, a végzetes kovili bálon.

— A bicskát szedtem el a bálba érkezett vendégektől.

Tényleg egy nagy szakajtókosár, mint corpus delicti, tele bicskákkal ott fekszik a bíróság asztalán.

— Hát, ha a késeket elszedte, hogyan történhetett meg a nagy késelés?

— A csizmaszárban tartogatott késeket nem szedtem el, mert arra nem is gondoltam, hogy a laibizsebből átadottn kívül még egy másik bicskával is rendelkeznek az „urak”.

— Nézze meg csak a bünjelként szereplő 3 konyhakést, ezek a csizmaszárból kikanaláltak, mert úgy becsusztatni nem lehet, hogy maga észre ne vegye.

— Hát könyörgöm láttam, de szólni nem mertem, mert azt gondoltam, hogy ez újabb divat, féltem, hogy gunyolódásnak veszik, ha szóváteszem és már a bál előtt jól elvernek.

Egy másik alkalommal Lacibácsi, ki sulyt helyezett a koronatanu megjelenésére, a következőket írja a parasztembernek:

— Hát János bácsi a törvényes következmények terhe alatt okvetlenül jelenjék meg az... tartandó esküdtészi tárgyaláson...

Elérkezik a tárgyalás napja. Jánosbácsi megjelenik a vállán ülő 8 éves fiacskájával. Mikor az elnök megkérdezi, hogy miért

SÁNDOR BÁCSI

irta: KOSARYNÉ REZ LOLA.

— Ugyan, kérlek, Sándor bácsi, ez már mégis rettenetes!

— Micsoda?

— Hát hogy ilyen ruhában jársz az uccán.

— Milyen ruhában?

— Még csodálkozol? Olyan kopott, olyan tükrös, olyan foszlott a széle, hogy handlénak vagy napszámosnak néznek, nem pedig ördög tudja, mi mindenféle tanácsnoknak és nem tudom, hány száz hold föld birtokosának.

— Bánom is én! Aki nem ismer, úgy sem törődik velem, aki ismer, tudja, hogy ki vagyok.

— És megbotránkozik.

Az öreg panaszos hangon mondja:

— De, édes fiam, úgy utálok az öltözködést! Kárbavesztett idő...

A másik nem akarja azt fejtegetni, hogy a bácsi többi ideje nem e kárbavesztett idő szintén, csak annyit szól:

— Öltözködni muszáj. S ha már felöltözködsz, Sándor bácsi, egy időbe kerül, ha valami tisztességes öltözetbe bujsz be vagy ebbe a nyiszlett, bőitérdű valamibe, amiért már a zsidvásáron sem adnának semmit. Kinek takarékoskods, Sándor bácsi? Kinek fősvénykedel?

Ez a szó fáj Sándor bácsinak. Hogy ő fősvénykedik.

— Senkinek fiam, — mondja szeliden.

— Csak éppen nem jut eszembe, hogy új ruhát vegyek.

— Hát én most az eszedbe juttattam. De ne kész ruhát végy, Sándor bácsi, mert be-

csapnak. Hanem vegyél valami jó szövetet, valami angol szövetet, érted? Aztán majd kesrünk egy megbízható szabót. Jó lesz?

— Gondolod, hogy szükséges?

— Sándor bácsi! Annyira szükséges, hogy... hogy... (gondolkozik, mit mondjon) ha karácsonykor ebben a ruhában viszed az árvaházba az ajándékokat, a gyerekek mind sirva fognak fakadni, mert azt hiszik majd, hogy nem ajándékot hozol, de koldulni akarsz.

Sándor bácsi elgondolkozott.

— Igazad lehet, — mondta végül. — Megyek azonnal és veszek egy ruhára való szövetet.

— Angol szövetet, Sándor bácsi! Erted? Nehogy becsapjanak!

— Angol szövetet... értem. Majd vigyázok én, ne félj.

S az öreg elkocogott. Csakugyan úgy érezte most, hogy új ruhát kellene szerezni... Szégyen ilyen foltos, vedlett gunyában járni, mégis... Ejnye, ejnye, micsoda kellemetlen dolog, hogy ezt mindenki látta, csak ő nem vette észre.

Benyitott a legközelebbi boltba és ruhaszövetet kért. A segéd végignézte. Az öregur szeliden mosolygott. A segéd a főnökhöz ment. Sándor bácsi szerényen megáll a sarokban és várt.

A főnök is odajött.

— Kézpénzért tetszik, vagy részletre? — kérdezte halkán. — Mert részletre nem adunk.

— Kézpénzért, kérem, — felelte az öregur és mosolygott és elpirult.

A főnök a segédhez fordult.

— Mutasson szöveteket a bácsinak.

S visszaült a pénztárba.

Sándor bácsi elégtelen csoszogott a bolt másik végébe, ahonnan a segéd kezdte előszedegetni a szöveteket. Nem akarta, hogy annyit fáradjanak érte. De amint megnézte ezeket a szöveteket, megcsóválta a fejét. Értett ő hozzá, eleget vásárolt életében — másnak.

— Kérem szépen... ez a szövet... úgy találom, egy kissé gyöngö, tetszik tudni... valami tartósabbat...

A segéd eléjedobott egy sötétszürke göngyöleget. Kemény volt ez a szövet, hogy a ruha magában is meg tudott volna állni a lábán.

— Mint a vas, olyan erős, — mondta a segéd.

De az öregur megint csak a fejét csóválta.

— Angol szövet ez, kérem?

— Angol szövet tetszik?

— Igen, kérem... Egy jó ismerősöm ajánlotta, hogy angol szövetet vegyek.

A főnök megszólalt a pénztárban:

— Adjon angol szövetet a bácsinak.

A segéd hozott egy vég angol szövetet, bizonyosan azt, amelyik legelőször a kezébe akadt. Ez már finom szövet volt. Lágú és simuló. Csak a színe... zöld is volt benne, szürke meg rózsaszín, messziről kockásnak látszott, közelről azonban csupa bolyhos foltocská volt az egész.

— Ez szép, — dicsérte a segéd buzgón. — Es meleg.

Azt el kellett ismerni, hogy szép is volt, meleg is volt. Ennélfogva Sándor bácsi azt kérdezte félénken:

— Gondolja, hogy megvegyem? Gondolja, hogy jól fog nekem állni?

A segéd annyit beszélt, hogy az öregur, bár némi halvány kételyei kezdtek támadni

nem teszi le a fiát, addig, míg kihalgatják, Jánosbácsi megtörli bajszát, megsimogatja haját és imígyen válaszol:

— Ime itt az irás! Eleget tettem a követelményeknek és „törvényes következményeim” terhe alatt megjelentem.

Szemelvények

Laci bácsi védőbeszédeiből

Tekintetes Törvényszék!

BAJ VAN AZ ADÓVALLOMÁSSAL MILYEN BLANKETTÁT TÖLTSEK KI?

— Kérem, Szerkesztő ur, a legnagyobb bajban vagyok ezzel az adóvallomással. Adjon tanácsot, hogy mit kell kitölteni?

— Nagyon egyszerűen. Megveszi a megfelelő nyomtatványt és becsületesen felel a feltett kérdésekre.

— Hiszen épen ez a baj. Miféle blankettát vegyek én meg?

— Az a kérdés, miből van jövedelme? Mezőgazdasági ingatlanból? Házból? Kihelyezett tőkék kamataiból? Fizetésekből? Tantiemekből nyugdíjából? Üzletből, iparból, kereskedésből, mesterségből? Választhat tetszés szerint, mindenre talál megfelelő nyomtatványt.

— Nagyon téved, Szerkesztő ur. Az én jövedelmeimre nézve még nem találtak fel hivatalos iratot.

— Hát milyen jövedelme van Önnek?

— Ez az épen, amit nem tudok. Valahogy csak megélek, napról-napra. Ugy, mint a többi adóalany.

— A többi adóalany?

— Természetesen. Csak nem képzele Szerkesztő ur, hogy mindenki abból él, amit az adóhivatalban bevall? Gondolja csak végig. Lehet ma házból, üzlethől, iparból, kereskedésből, foglalkozásból, fizetésből, vagy nyugdíjból megélni? Higyje meg, ezek a jövedelmi források már régen kiapadtak.

— Hát miből élnek az emberek?

— Épen ez a csodálatos. Valahogy mégis csak megélnék. Adósságokból, alkalmi kis üzletecskékből, néha napján egy kis közvetítésből, — tudom is én? De semmiesetre sem

Tisztelt Esküdt Urak! ... az ügyész ur mégis kételkedik védcem ártatlanságában. Ő is olyan, mint a kételkedő, hitetlen Tamás. Dugja az ügyész ur is ujját a lyukba... és akkor a tényre, a megmásíthatatlan valóságra bukkan. Azonban látom, az ügyész ur kétkedő mosolyát, rektifikálom, korigálom előbbeni kijelentésemet: egész lényével hatoljon be... (kis szünet) és az igazság minden fázisa plausibilissé válik előtte... Csernyei M.

az adóalanyokból.

— Ez tulzás. Mindenkinek van valami rendes foglalkozása.

— Igaz, de nem ebből él. Erre a legtöbbször ráfizet. És minél több dolga van a rendes foglalkozással, annál rosszabb reánézve. Mert ha sok munkája van, nem ér rá pénzt keresni.

— Ez régi vicc. De ehhez az adóhivatalnak semmi köze. Be kell vallani a jövedelmet bárhonnán származik is. Még a mellékfoglalkozások után is kell adózni.

— Ez mind nagyon szép, de kivihetetlen.

— Miért?

— Mert az ilyen „jövedelem” nagyon ingatag adóalap. Ha én például most kölcsönkapok ezer dinárt, ez lehet plusz is, minusz is.

— Hogyan?

— Ha nem adom meg, akkor tiszta jövedelem és hozzászámítandó az adóalaphoz. Ha megadom, akkor tartozás és levonandó a jövedelmemből. Mit tudom én, mi lesz azzal a pénzzel jövőre, amit nekem az idén kölcsönadnak?

— Csak nem adósságokból él minden ember?

— Efölött lehet vitázni. Mindenesetre azoknak ez a fő jövedelmi forrásuk, akiknek még van hitelük. De így van ez a többi mellékfoglalkozással is. Tavaly kerestem a dolláron néhány ezer dinárt. Ezután az idén le kellene fizetni az adót. De a pénzt már régen elköltöttem és most nincs semmi kilá-

tásom újabb nyereségre. Miből fizessem ki idén az adómat? Van erre nézve is blanketta?

— Ez nem kifogás. Minden rendes embernek pontosan tudnia kell jövedelmének forrásait.

— Akkor a rendes emberek nagyon hátrányban lennének a rendetlenekkel. Igaza van Szerkesztő ur. Valami rendszer mégis csak kellene? Tudnom kellene miből éltem tavaly, egészen pontosan és számszerű biztonsággal. Nagyon szükséges lenne ez, mert akkor legalább tudnám, hogy mit ne valljak be.

— Hogy mit ne valljon be?

— Mert így az adókövetőbizottság előtt furcsa színben fogok feltűnni. Mit válaszolok arra a kérdésre, hogy miből éltem tavaly? Pedig ezt megkérdezik tőlem tavaly is megkérdezték és nem tudtam rá válaszolni.

— No és mi lett a következménye?

— Holnapra van kitűzve az árverés a tavalyi adó miatt.

— Hát akkor mi izgatja magát?

— Ugyan kérem, nem elég ok az izgalomra, ha valakinél holnap árvereznek?

— Az még a tavalyi adó miatt van. Az idei adóért már a feje sem fog fájni.

— Miért? Nem értem.

— Legyen nyugodt. Ha a tavalyi adóért elárverezik az összes holmiját, nyugodtan kitöltheti az idén az összes blankettákat. Nem maga jön emiatt zavarba, hanem az adóvégrehajtó. — drb.

— Mikor állt utoljára a bíróság előtt?

— Öt éve.

— És azóta hol volt?

— A börtönben.

*

— Hol van a kedves felesége önmagáért?

— Ott maradt a hegyek közt, a visszhangnál. Várja, hogy az övé legyen az utolsó szó...

*

— Drága magának ez a szoba? Nézze csak ezt a gyönyörű kilátást!

— Kérem szépen, tessék nekem a szobát olcsóbban adni és én megígérem, hogy sohasem nézek ki az ablakon.

a szín tekintetében, nem birt ellenkezni vele. Különösen, mikor a főnök is közbeszólt:

— Amellett más angol szövegünk nincs is. Nyugtalanította ez a kopottruhás, furcsa öreg s szerette volna, ha már kívül van az ajtón.

— Nincs? — kérdezte Sándor bácsi nagy sajnálkozással. Akkor hát... adjon, kérem, belőle egy ruháralót.

A segéd lemérte, szépen összecsomagolta. Sándor bácsi fizetett és indult.

Mikor az uccáról visszanézett az üvegajtó felé, szembe találkozott a főnök, meg a segéd tekintetével, akik vigyorogva figyelték.

Ez szöveget ütött a fejébe. Lassan és gondolkozva ballagott hazafelé.

*

— Miért olyan szomorú maga, Mihályi ur? — Hogyne volnék szomorú, méltóságos uram. Van elég bajom.

— Na, például.

— Hát az asszony egyre pénzt kér. Hol erre, hol arra. A gyerekeknek.

— Mit csináljon önmagáért? Azért csak nem kell rá haragudni. Pénz mindenkinek kell. Nem viszi rossz helyre.

— Tudom, hogy nem viszi, de mégis dühbe jön az ember, ha örökké kell valami. Hol ez, hol az. Honnan a pokolból?

— Hát most mi kellett volna?

De Mihályi ur unta a beszélgetést. Nagyon el volt keseredve.

— Legjobb lenne a Dunának menni, — szólt és elkopogott a lépcsőházból.

Sándor bácsi csak állt ott ijedten. Most mit csináljon? Így csak nem hagyhatja ezt a súlyos dolgot?

Pillanatnyi tünődés után már határozott is. Az ajtajához érve, nem csengetett be, hanem tovább ment felfelé a lépcsőn s becsengetett Mihályiékhoz.

Az asszony kisírt szemekkel jött ajtó nyitni. Láthatólag komoly a baj.

— Jó estét kívánok, tanácsos ur!

Sándor bácsi bejött. Itt nem volt már olyan félnék, mint a boltban. A csomagot letette a kezéből és megveregette az asszony vállát. Isten tudja, az asszonyka mégsem ijedt meg tőle. Csak nézett rá a nagy szemével.

— Miért sirtunk? — kérdezte Sándor bácsi és már ő is majdnem sirt.

Az asszony ellenkezni próbált, kiegyensúlyozott, de aztán lecsuklott a feje. Hanem elmondani nem akarta még sem.

— Mindenütt van baj, tanácsos ur, — mondta. Mindenkinek nehéz most az élet.

Sándor bácsi megzavarodott, mert úgy látta, hogy az asszony meg is van bántva egy kicsit. Hanem akkor meghallotta a gyereksírást odabent. Ez felbátorította s újra beszélni kezdett, rábeszélőn és megvesztegetően, akár a boltossegéd, amíg csak ki nem vallatta önmagát a töviről hegyire, alaposan. Persze, a két kislányról volt szó, akiknek ruha kellett volna.

*

— Sándor bácsi, csak hogy találkoztunk! Megvetted a szövetet?

— Meg fiam.

— Angol szövet?

— Angol, fiam.

— Szép? Erős? Meleg?

— Szép. Erős. Meleg.

— Menjünk a szabóhoz.

— Várj csak, fiam... az már van.

— Már van? Hol lakik?

— Nem tudom... Nálam varrja.

— Nálad? Ki tudja, micsoda vándorleányt szedtél fel megint... Gyerünk, azonnal megnézem... Ha ugyan azóta el nem szökött a szövetel együtt.

Sándor bácsi felháborodva tiltakozott.

— Hová gondolsz? Nagyon tisztességes urileány.

A másik hátratántorodott.

— Leány?

Sándor bácsi zavarodottan bólongatott.

— Leány, hát. Nagyon jól varr.

— Gyerünk, gyerünk!

Az öreg uron szemellátható volt a zavarodottság. Hol elpirult, hol elsápadt. Egyszerre megállt.

— Te... tudod mit?... Majd inkább holnap...

— Nem. Most. Azonnal! — kiáltotta a másik.

S a legfantasztikusabb gondolatok kergetőztek az agyában. Szinte rohant s csak úgy vonszolta magával Sándor bácsit kérelmetlenül fel az emeletre, be a lakásba...

Ott, az ablaknál, egy pupos, kis, ferdeorrú, ravaszszésű nő lény ült s rózsaszín-zöld kockás szövetett szabott a nagy asztalon.

— A nagyobbik ruhát oldalt rakva csinálom, — ujságolta Sándor bácsinak. — Hogy csinosabb legyen. A kisebbik ruha matrózosan lesz, alul jól felszegem, hogy ha nőni fog, le lehessen eresztetni...

Sándor bácsi leült egy székre és megtörölgette a homlokát. A másik csak ránézett, aztán a szoknyácskákra és női gallérformákra, amik ki voltak terítve az asztalon és reménytelenül legyintve egyet, megcsóválta a fejét.

Sándor bácsi még most is a régi ruháját hordja. Javíthatatlan.

Ujabb meggyújtott utonállás a Deák uccában

A megtámadott vasbotot úgy vágta fejbe támadóját, hogy az eszméletlenül rogyott össze -- Ketten voltak a támadók, de mindkettőnek sikerült elmenekülni

A gazdasági válság úgy látszik most már nap-nap után kitermeli a maga bűnesetét. Másképen aligha lehet magyarázni azt a szörnyes támadó hadjáratot, amelyet ismeretlen tettesek intéznek a noviszádi polgárok testi és vagyoni épsége ellen. Csak tegnap adtunk hírt arról, hogy a Deák uccában rablótámadást kísérelt meg egy utonálló és a rendőri krónika mára már újabb utonállásról kénytelen beszámolni.

Boldics Márkó noviszádi tisztviselő tegnap este háromnegyed tíz óra tájban a Deák utcán keresztül haladt lakása felé, amely az Uspenszka temető mögötti telepítvényen van. Amikor Boldics a teljesen sötét ucca közepére ért, egyszerre csak megdöbbenve látta, hogy az egyik kőrakás mögül egy sötét alak ugrik eléje.

— Állj! — kiáltotta az ismeretlen Boldics felé.

A meglepett ember engedelmesen megállt.

— Mit akar tőlem? — kérdezte az ismeretlent, aki egészen a közelébe jött és a kezében valami csillogó tárgyat tartott, amiről Boldics nem tudta megállapítani, hogy revolver-e avagy boxer.

— Add ide a pénzedet! — kiáltott rá a támadó Boldicsra.

— Nézze — mondotta Boldics — nekem mindössze huszonnégy dinárom van, azért igazán nem érdemes senkit sem kirabolni. Menjen az utjára.

— Add ide a pénzedet! — követelte rossz szerbséggel a támadó, akinek a kiejtéséről Boldics arra következtet, hogy bolgár vagy orosz nemzetiségű lehetett.

A megtámadott ember ezalatt már teljesen magához tért első meglepetéséből és mivel a kezében egy vassodronyból fonott botot tartott, mindjárt készen is volt a tervével, hogy milyen módon fog elbánni a támadójával. Ezért úgy tett, mintha beleegyezne abba, hogy a tárcáját átadja, balkezevel be is nyult a kabátja belső zsebébe, de ugyanekkor

jobbkezeiben hirtelen magasra emelte a vasbotot és azzal úgy vágta fejbe a támadót, hogy az menten összeesett és mozdulatlanul fekvé maradt a földön.

Boldics látva, hogy támadóját sikerült legyőznie tovább akart haladni, amikor újabb meglepő eset történt.

A szomszéd kőrakás mögül egy sötét árnyék ugrott elő és eszeveszeten futni kezdett a temető felé.

A támadónak úgy látszik társa is volt, aki látva „kollégájának” balsorsát, jobbnak látta, ha gyorsan ellilán.

Boldics ezután gyorsan hazasietett és magához véve hatalmas farkaskutyáját, amely kitanult rendőrkutya, visszatért a színhelyre, hogy a tettest elfogja és bevigye a rendőrségre. Az eszméletlen ember azonban addigra már eltűnt innen, ugylátszik, hogy a hidegben magához tért vagy pedig a társa vitte el magával.

Boldics még egy darabig kereste a támadóját, de mivel semmi nyomra nem akadt, visszatért lakására Reggel azután megjelent a rendőrségen, ahol feljelentést tett az ismeretlen támadók ellen.

Egy noviszádi nyomdában gázömlés folytán súlyos gázmérgezésben betegedett meg két munkásleány

Csőrepedés következtében a gáz órákhozát áramlott a szedő- és gépterembe — Az egyik munkásleány állapota válságos — A rendőri bizottság a kórházba szállította a beteget

Tegnap délelőtt ismét súlyos gázmérgezés történt a városban. Az eset annál sajnálatra méltóbb, mert ez esetben is mulasztásról van szó, amelyet el lehetett volna kerülni. A gázgyárnak nincs elegendő személyzete, mert a városi tanács nem gondoskodott a szükséges költségvetési fedezetéről. A gyár valamennyi adminisztratív munkáját Kürthi János a gyár igazgatója intézi, aki személyzetlenség folytán a gázgyár levelezését is kénytelen intézni. De nincs a gyárnak elegendő műszaki személyzete sem s így egyáltalában nem meglepő, hogy nap-nap után súlyos hibák és mulasztások történnek, amelyek előbb-utóbb katasztrófához fognak vezetni. A személyzete háztartások szerelésével van elfoglalva s ha valahonnan gázömlést jelentenek, nincs, aki a helyszínen megjelenhetne, mert a személyzet a magánházakban dolgozik.

A Kralja Alekszandra utca 15. számú házban van a Gruics Testvérek nyomdája. A szedőterem a földszinti helyiségek, a gépterem pedig a souterainban van elhelyezve, ahová lépcsők vezetnek le. Amikor tegnap reggel a nyomda személyzete munkába lépett, több alkalmazott erős gázzagot érzett, amelynek azonban nem tulajdonítottak nagyobb fontosságot, mert a nyomda nincs gázzolgáltatásra berendezve. Miután azonban a nyomda egyik tulajdonosa tudta, hogy a házban valamikor gázvillágítás volt és a csövek a falban maradtak, biztosság kedvéért azonnal a gázgyárba telefonált, ahol bejelentette a hibát.

Időközben a gázömlés mind nagyobb mértékben vált érezhetővé, úgy, hogy a szedőteremben is be kellett szüntetni a munkát, mert

az alkalmazottakat egymásután rosszullett fogta el.

A nyomdatulajdonos ismételen a gázgyárhoz fordult segítségért, de a szerelők nem vonulhattak ki, mert másutt voltak elfoglalva.

A gépteremben, amely teljesen csukott, ugyszólván légmentesen elzárt helyiség a gázömlés súlyos zavarokat idézett elő. Bár az alkalmazottak kinyitották a kijárat felé vezető ajtót, a gáz olyan nagy mennyiségben szivárgott a falból, hogy

Panics Jelka és Beer Ilonka be-rakóleányokhirtelen összeestek és ájultan terültek el a földön.

A nyomdatulajdonos rögtön a rendőrségre sietett, ahonnan kisvártatva megjelent a helyszínen Vilovac ügyeletes kapitány és Klucka György dr. tisztiorvos. A két leányt időközben kihozták a levegőre s a felső teremben helyezték el. Az orvos azonnal oxigénlevegőt alkalmazott a két elalélt leányon és lobelin injekciókkal próbálta őket eszméletre téríteni, ami azonban csak Panics Julkánál sikerült, míg Beer Ilonkát nem sikerült eszméletre téríteni.

Miután az orvos megállapította, hogy a két nyomdászleány állapota súlyos, mindkettőt a kórházba szállította, ahol azonnal ápolás alá vették őket. Beer Ilonka állapotát súlyosbítja, hogy a fiatal leány fölülte vérszegény és tüdőbajos, hogy a mérge hatása valóságos rombolólag hatott gyenge szervezetére.

Bárminden gázmérgezésnél a legjobb segítségnyújtás a szódavíz és tej, Beer Ilonkán nyelési nehézségek folytán ezt a hatásos ellenmérget nem lehetett alkalmazni. A nyomda többi alkalmazottja, akik erősebb szervezetűek csak kisebb fejfájással menekültek a bajból.

Tizenegy óra felé megjelentek a helyszínen a gázgyár alkalmazottjai, akik azonnal hozzáfogtak a javítási munkálatokhoz. Valószínű, hogy a gázömlést csőrepedés okozta.

A rendőrség szigorú nyomozást indított annak a megállapítására, hogy kit terhel a felelősség a gázömlés miatt.

Kevesebb gabona, de több liszt volt a noviszádi tőzsde múlt évi forgalma.

A noviszádi tőzsdeigazgatóság ülése Megválasztották a bécsi nemzetközi tőzsdekonferencia kiküldötteit

A noviszádi termény és értéktőzsde igazgatósága tegnap tartotta meg igazgatósági ülését, amelyen Miroszavlyevics Koszta elnökölt míg az előadó tisztét dr. Petrovics Branko, a tőzsde főtitkára látta el. Dr. Petrovics elmondotta az évi jelentést, amelynek igen érdekes részletei vannak.

A noviszádi tőzsdén az elmúlt esztendőben 12378 vagon áru volt a forgalom. Az idei forgalomban kevesebb buza került eladásra, illetőleg megvételre, ezzel szemben azonban a liszt és a zsir forgalma jelentékenyen emelkedett. A tőzsde múlt évi bevétele 1,464.010 dinár, a kiadása pedig 1,251.457 dinár volt. A tőzsde múlt évi építkezését teljesen külön számolják el és az építés költséggel nincsenek benn az összegben.

A tőzsdeigazgatóság ezután Karbiener és Fiai a noviszádi butorgyárt és Fisch Jakab és társa becskerekai gabonakereskedőcéget a tőzsde rendes tagjaiul vette fel.

A tőzsdeigazgatóság ezután elhatározta azt, hogy haladéktalanul panaszt tesznek a közlekedésügyi miniszternél amiatt, hogy a megrendelt és nem alkalmas vagonokat is felszámítják a kereskedőknek, holott ezeknek a vagonoknak az alkalmatlanságáért az illető megrendelő nem lehet felelős. Végül elhatározta a tőzsdeigazgatóság, hogy a február tizenhetedikén Bécsben megtartandó nemzetközi tőzsdekonferenciára a noviszádi tőzsde képviselőiben Komlós Nándor és Weisz Frigyes tőzsde tagokat fogják kiküldeni.

Elszakíthatatlan harisnyák

csakis BRAČA SCHÖNBERGER-nél, Novisad, Jevrejska ulica 6.

A beogradi rendőrség letartóztatta a sabáci pénzügyigazgatóság hatszázezer dináros sikkasztóját

Egy esztendő bolyongás után visszatért hazájába Korosec Rudolf

Az elmúlt esztendőben nagy szenzációt keltett a sabáci pénzügyigazgatóságon elkövetett hatszázezer dináros sikkasztás, amelynek tettese, Korosec Rudolf tisztviselő annakidején külföldre szökött. Korosec több mint egy esztendőig bolyongott Ausztriában és Németországban, de mivel közben teljesen elfogyott a pénze elhatározta magát, hogy visszatér hazájába és itt álnéven fog letelepedni.

Korosec mintegy nyolc nappal ezelőtt lépte át a határt Murszka Szubotánál egy Gossing Rudolf névre kiállított utlevéllel. Az ottani rendőrségnek azonban gyanus volt az idegen és ezért az állítólagos Gossingot Beogradba kísérték. Gossing nagy fekete szakállt növesztett és így a beogradi rendőrségen nem ismertek rá azonnal, csak tegnap sikerült a rendőrség kartotékál között felfedezni véletlenül a hasonlatosságot. Korosec a keresztkérdések sulya alatt megtört és bevallotta, hogy azonos a sabáci pénzügyigazgatóság megszőkött sikkasztójával.

A beogradi rendőrség természetesen azonnal letartóztatta Korosecet, akit még a mai nap folyamán át fognak kísérni Sabácsba, hogy ott ellene a vizsgálatot lefolytassák.

Milyen szenzáció van a

7.
oldalon

HIREK

FEKETE LAJOS:

A mából elég volt

Holt, hűvös érc az alkony
s a nap korongja
törött vörös cserép.
A világ, a megbomlott
őreg malomkerék
olyan alétlan s komiszul
csikorog, forog. —
Áldott és izzó szerszámai
az átkos műhelyeknek
most olyan járadt dalt énekelnek,
hogy a felvázolt sziveknek
minden fájdalom
komor bronzba ömlik.
— Messzi határban
enyhe Istenkéz az este,
mi homlokon érint
száz lomhainu parasztot
s a fekete földnek
békés, barna barmai felnyögnek:
a mából elég volt...
S az első csillag alatt
száz eke elakad
s nagy ölmos léptek zuhognak
mázsásan, tompán
a toronyiránt. —

1927. Január 30. Vasárnap

Római katolikus: *Martina*. Protestáns: *Mártonka*. Görög keleti: (Jan. 17.) *Antonia*. A Nap kel reggel 7 óra 31 perckor, nyugszik 4 óra 57 perckor. A Hold kel 5 óra 2 perckor, nyugszik 1 óra 42 perckor. Nemzeti Színház: délután: Bajadér. este: Sztambul rózsája. Apolló mozi: Az arany pillangó. Odeon mozi: A florencl hegedős.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése.) Hazánkban nem volt sem eső, sem hó, a szelek meggyengülnek, a hőmérséklet nem változott nagyon meg. A hideg hullám lassanként kelet felé húzódik. Az idő megjavul. Rövidesen havazni fog. A hőmérséklet nyugaton kissé emelkedik, keleten nem változik meg lényegesen. Noviszádon mérsékelt Kosava lesz, felhős idő mellett esetleg hóval. A hőmérséklet minimuma -3 C°, maximuma 0 C°.

— **Kongreganisták figyelmébe.** Kongregációnk e hó 31-én délután 6 órakor gyűlést tart, kedden február hó 1-én délután hat órakor közös gyónás és 2-án (szerdán) reggel fél hét órakor közös áldozás lesz, melyre tagjainkat ezuton hívjuk meg. Kérjük a tagokat, lehetőleg teljes számban jelenjenek meg. — Előljáróság.

— **Nyugdíjasok figyelmébe.** A nyugdíjas egyesület tagjai vasárnap, február 6-án délután két órától kezdve fizethetik be tagdíjukat a Maros féle vendéglőben. Akik nem fizetik tagdíjikat, azokat törlik a tagok sorából.

— **Szülői értekezlet a zárdai elemi iskolában.** A zárdai elemi iskola igazgatósága ezuton kéri az érdeklődő szülőket, hogy gyermekeik érdekében sziveskedjenek a ma délután három órakor az intézetben megtartandó szülői értekezleten megjelenni. A szülői értekezleten Ondvelser Mária Mathea tanítónő: „Az iskola és a család együttműködése a gyermeknevelésben” címen tart előadást. Lévai Mária Petra, dr. Székely: „Morálpedagógia” című művéből és az „Utánzás”-ból tart felolvasást. Utána a tanulók szavalnak és énekelnek.

— **Kath. Olvasó és Gazdakör** folyó hó 30-án, vasárnap d. e. 11 órakor Egres-u. 19. szám alatt saját helyiségében tartja rendes évi közgyűlést.

— **A Novisadi Atletikai Klub** folyó hó 31-én, hétfőn este 6 órakor Fischer Antal, Kralja Alexandra uccai lakásán választmányi ülést tart. Az ülés tárgysorozatán a Župához

Védekezés a spanyol ellen

— Mit? Hogy a zsufolt villamoson terjed a spanyolnátha? Ha én egyet tüszentek, mindjárt nem zsufolt a villamos!

intézt felebezések tárgyalása szerepel, miért is kérem a választmányi tagok okvetlen megjelenését. Titkár.

— **Háromszáz vendég egy temerini lakodalmon.** Mintha nem is a mostani szűkös viszonyok között élénk; mintha nem is volna pénzhány, drágaság, elviselhetetlen adó, hanem ott élénk valahol a múltban, amikor az emberek nagy gondtalanságukban és pénz-bőségükben egyebet sem tudtak csinálni, mint mulatni, — különösen itt a Bácskában — amikor kevés adójukon kívül másra se kellett a pénz, mint szórakozásra: azokra a rég letűnt dáridós, jó időkre emlékeztető lakodalom volt a héten Temerinben. Özv. Schwáger Jánosné egyetlen fia József esküdtött örök hűséget Alexander Nándor Mária nevű legidősebb s a falu egyik legszebb lányának. Annak öröme, hogy a németség legvagyonosabbjának a fia s a falu legszebb leánya keltek egybe, két napig tartó lakodalmat csaptak. A lakodalom arányairól az elfogyasztott ételek és italok beszélnek ékesszólóan. Elfogyott ebben a lakodalomban — ami Temerinben német lakodalmakban is ritkaság — 2 borju, 1 üsző, 1 két métermázsás disznó, 160 tyúk, 150 darab kenyér, 400 tepsi sütemény, 700 liter bor és 1500 üveg szóda. A lakodalomban, amelyben a község intelligenciája is nagy számban volt képviselve, 300 nál többen vettek részt.

Összecsukható vaságy 200.- dinár

és feljebb kapható **Csányi Zoltán lakatos mesternél**, Novi Sad, Zeljeznicka (Petőfi) u. 38. szám. Ugyanott egy fiu lakatos inasnak felvétetik. 25 x

— **Farsangi jelmezek Lenkeynél P. Zrinyi 31. Noviszád.**

— **Tánckurzus!** Nemes tánciskolájában (Njegoseva 1-3 szám) újabb öt hetes tánc-kurzusok kezdődnek. Beiratkozni és érdeklődni vasárnap 10-12 óráig, hétfőn 2-fél 9 óráig lehet. Tandij 150 dinár. — Exklusiv kurzus 250 dinár.

A legjobb minőségű **porosz kősenet, kokszt** és elsőosztályu **tűzfát** a legolcsóbb árban, klyánatra vágva, aprítva. házhoz is szállítjuk. **Vinkovits fatelep** Örnény ut. Telefon 257.

— **Két és fél évi börtönre ítélték egy veszedelmes betörőt.** Nemceev Milán becskerekli napszámos 1926 január 9. és 10. között éjjelen Becskerekén kiropta Gajdok Iván nadrágzsebéből annak kofferkulcsát, felzárta a koffert és abból 14.370 dinárt klopott. Múlt év szeptember 1-én Noviszádon Sztankovics Nikola házának kapuját átugrotta, feltörte a lakásajtót és a szekrényből 13.250 dinárt lopott. A noviszádi törvényszék tegnap két és fél-évi börtönre ítélte Nemceev Milánt.

— **Női jelmezek nagy választékban,** ifj. Lenkeynél P. Zrinyi 31. Noviszád.

— **Fontos minden autótulajdonosnak.** Minden autótulajdonos jól fűtött műhelyemben saját sofförjével elvégezetheti a szükséges javításokat és ahhoz egy segítő szerelőt és a szükséges szerszámokat napi 100 dinárért rendelkezésre bocsájtom. **Fellegi József** autójavitóműhely Noviszád Futoski put 92. Mindenféle autójavitásnál kérjen ajánlatot.

— **Dr. Vasa Krstić** volt egyetemi asszisztens fül, gége orr specialista és operatőr, orvosi rendelőjét Kralja Petra 14. szám alatt megnyitotta. Rendel: 10-12 és 3-5 ig.

— **Felépítik a kulai adóhivatalt.** A napokban mintegy ötven tagu küldöttség járt Beogradban, ahol felkeresték Trifkovic Márkó házelnököt, a zombori kerület listavezetőjét és felelték, hogy hadd hasson oda a kormánynál, hogy az évekkel ezelőtt lebontott adóhivatalt minél előbb építsék fel Trifkovic Márkó a kulaiak kérését a magáévá tette és megígérte, hogy kedvezően fogja elintéztetni.

Elköltözés végett

olcsón, 4000 dinárért eladó egy zongora. Érdeklődni lehet **Rosenbergnél**, Kr. Petra 23.

— **Fűtő és gépkezelővizsga Becskerekén.** Az Ispitna Komissija za ložace i mašinstu Vel. Bečkerek, a legközelebbi lokomobil fűtői és gépkezelői vizsgát február 19-én a stabil fűtői és gépkezelői vizsgát pedig február 14-én tartja meg. A vizsgára február 14-én délelőtt kell jelentkezni úgy a stabilitáknak, mint a lokomobilistáknak Veliki-Becskerekén a vizsgáztató bizottságnál. Ugyanezen nap délután kezdődik a vizsgáztató bizottság gépészmérnök tagjal által tartandó fűtői és gépkezelői tanfolyam. A vizsgázóknak a következő okmányokra van szükségük: 1. születési anyakönyvi kivonat, 2. erkölcsi bizonyítvány és 3. a 6 hónapi gyakorlatot igazoló bizonyítvány, mely gyakorlatot gépész mellett végezte és a község által hitelesítendő.

— **Vasa Prihoda hangversenye.** A hírneves hegedűművész noviszádi vendég szereplése iránt óriási érdeklődés mutatkozik. Mint jelentetjük, Prihoda február 7-én tartja egyetlen hangversenyét a „Slobodában” elsőrangú műsorral. Előzőleg Zagrebben hangversenyez s onnan Noviszadra utazik, ahová január 7-én reggel érkezik meg zongorakísérvével. Tekintettel a nagy érdeklődésre, ajánlatos már most jegyekről gondoskodni, amelyek elővételben a Lipkovic trafikban és a Slavia-könyvkereskedésben kaphatók.

Minden álarcosbál napján

nyitva este 9 óráig, villanyfény mellett, művészi felvétellel.

WOLF FOTO, Futoski put 61. sz.

Február tizenharmadikán ünnepélyesen megnyitják Novisad legújabb nagyáruházát

Hat osztálya lesz az áruháznak — Klemencsics Klemensz, a Nemzeti Színház balletmestere vállalta az igazgatói tisztelet

Február tizenharmadika ünnepe lesz a noviszádi kereskedelemnek és diadalmas felvonulása a noviszádi reklámnak. Ezen a napon, este fél kilenc órakor nyílik meg a Schwarzmanoff zenekar ünnepélyes közreműködésével a Noviszádi Magazin, amely fővárosi mintára berendezve, a Szloboda szálloda nagytermének színpadán mutatja be egy este a noviszádi ötletes és izléses reklámozás káprázatos felvonulását. A nagyáruház főnökének szerepét Klemencsics Klemensz, a Nemzeti Színház balletmestere fogja játszani és vezénylete alatt a második felvonás bárjelenetében a noviszádi görllök fognak látványos revütáncokat lejteni. Az est sok szenzációja közt egyik az, hogy Nemes táncmester ugyan csak görllökkel fog felvonulni és végül Klemencsics Nemessel együtt fog egy valóban művészi módon álló táncot lejteni.

Egyelőre nem árulhatjuk el a noviszádi Reklámbál gazdag műsorának minden meglepetését, csakis a technikai előkészítéséről beszélhetünk, amely minden eddigi ílyet felülmul. A nagy nyugati városok mintájára készül a Noviszádi Reklámbál, amely első lesz Noviszádon az ilyen zsánerű bálak között. Noviszád kereskedővilágának színes és gazdag felvonulása lesz ez az este, benn a pantomim kereteiben, a kirakatokká átalakított páholyok-

ban és a legmodernebbül megfestett plakátok hosszú sorában. Hogy a noviszádi kereskedők milyen egészséges ösztönrel érzik meg ennek a reklámbálnak jelentőségét, legjobb bizonyítéka az, hogy már eddig is tömör sorokban vonulnak fel az atelierben az elkészített plakátok, amelyeket a balkónon két sorban fog a rendezőség elhelyezni. A reklámbál nemcsak szórakoztatni fogja a közönséget, hanem egyúttal megismerteti a reklámozás művészetével, azzal a művészettel, amely az üzletet a vizuálhoz juttatja. A közönség itten közvetlen érintkezésbe kerül a reklámmal, amely él, mozog és beleidegződik az emberekbe. A noviszádi kereskedelem nagyszerű színes revüje, igazi fokmérője lesz a Revü nagy Reklámbálja. Maguk a plakátok a kereskedők utasításai alapján a legmodernebb mintára készülnek, a Németországban már nagy sikerrel kipróbált eszközökkel. A színes pantomim után Schwarzmanoff kitűnő zenekara reggelig fogja huzni a nagyszerű talpalávalót, hogy a fiataloknak is megadassék az, ami a fiatal-ságé.

Magáról a műsorról, a nagyszerű táncszámokról legközelebb írunk bővebben, most még csak annyit jegyzünk meg, hogy a Revü-bál konturjai olyan arányban bontakoznak ki, amilyeneket ritkán láthatott Noviszád.

A könyvkereskedők hosszú esztendőik után megint bevezetik a részletfizetés rendszerét

Hat hónapi részletre lehet majd könyveket vásárolni — A pénzühiány miatt csökken a könyvvásárlók és emelkedik a kölcsönkönyvtári olvasók száma — Kicsiszolódik a közönség izlése — Az idei szezonban nem volt karácsonyi könyvvásár

Az általános konszolidáció és ezzel kapcsolatban, sajnos, az általános elszegényedés egészen természetes a könyvpiacra is erősen érzéti hatását és ma már mindenképpen megváltozott helyzettel áll szemben az, aki a mai könyvpiacra végigtalál. Mig az utóbbi esztendőben a közönséget az jellemezte, hogy válogatás nélkül olvasott és meglehetősen sokat vásárolt, addig a mai könyvvásárló közönség már nehezebben veszi meg a könyvet, de meg is nézi azt, hogy mit vásárol. A Délbácska munkatársa beszélgetést folytatott egyik tekintélyes noviszádi könyvkereskedővel, akinek egyben igen jól felszerelt modern kölcsönkönyvtára is van, megkérdezve, hogy mi az általános helyzet a mai könyvpiacra. A felelet a következő volt:

— A magyar könyvvásárló közönség, sajnos az utóbbi időben, a súlyos gazdasági helyzet következményeképpen erősen megcsökkent, ami azonban semmi esetre sem jeleníti azt, hogy a közönség érdeklődése a könyvekkel szemben megcsappant volna. Sőt ennek az ellenkezőjét állíthatjuk, mert a szomorú jelenségek mellett örömdetes tények is fel-tűnnek. Így például egyik igen szomorú jelenség volt az,

hogy ebben a szezonban egyáltalán nem volt karácsonyi könyvpiac.

Az elmúlt év június, júliusában sokkal több könyvet vásároltak az emberek, mint a karácsonyi szezonban, holott tudvalevő, hogy azelőtt mindig a karácsonyi könyvpiac volt a legerősebb. Ez ma már elavult babona, legjobb esetben tévhit és ma egyetlen könyvkiadó sincsen, aki a karácsonyi könyvpiacra támaszkodnék akkor, amikor a könyveit kiadja. Sajnos, az emberek mindinkább szegényebbek lesznek, egyre kevesebb jut könyvre és egyre kevesebb jut könyvre és egyre kevesebb lesz a könyvvásárló közönség is. Épen ennek tulajdonítható, hogy most a háboru előtti évek óta először történik meg, hogy a könyvkereskedelemben ismét be fogjuk vezetni a részletfizetésre való vásárlást. Aki könyvet akar vá-

szárolni hat hónapi részletben fizetheti le a megvásárolt könyveket és ez a könnyítés kétségtelenül fel fogja lendíteni a megcsappant könyvkereskedelmet.

Manapság leginkább munkások és a középosztály olvassa a könyveket és így természetes, hogy a könyvvásárlás így megcsappant. A hadigazdagok a háboru utáni könyvvásárlók teljesen eltűntek a piacról és ehelyett a könyvvásárlás igaz, hogy nem olyan széles, de annál szilárdabb alapot kezd kapni. Nagyon vigasztaló jelenség az, hogy

a közönség izlése a legutóbbi években kicsiszolódott

és a felületes és értéktelen Courts Mahler és hasonló zsánerű könyvek helyett ma már az értékesebb írók könyveit keresik. Érdekes, hogy a közönség legjobban a régi klasszikusokat, de egyben a modern, új írókat is kedveli, akiknek a munkájában egyként megtalálhatjuk az igazi és századokra szóló, embernevelő értéket. Érdekes még, hogy sok Bettauer regény is fogy, mert még mindig sokan vannak, akik az izgalmas és gyorsan pergő dolgokat keresik. Az ugynevezett limonádéirodalom azonban teljesen eltűnt a könyvkiadás szemhatárán és igen kevés példányt tud csak eladni.

A könyvvásárlás csökkenésével kapcsolatos jelenség az is, hogy egyre emelkedik a jó kölcsönkönyvtárak iránti kereslet. Mivel a legutóbb megjelent könyveket csak kevesen tudták megvenni, a kölcsönkönyvtárak tagjainak száma szinte hétről hétre növekszik, mert a mai modern kölcsönkönyvtárban minden új könyvet is meg lehet találni. Itt egyébként ugyanaz a jelenség mint a könyvvásárlásban; a közönség csak beérkezett klasszikusokat, filozófiai munkákat, szakkönyveket keres, vagy pedig a modern írók munkáit. Vigasztaló jelenség az is, hogy a vajdasági írók munkái is kezdik érdekelni a közönséget és különösen Csuka Zoltán, Fekete Lajos és Mérő Margit könyveit keresték az elmúlt hetekben.

Általában a helyzet nem nagyon szomorú és ha a pénz el is tűnik a tárcákból, a tudás-

szomj megmarad, sőt növekszik és a közönség egyre jobban fejlődik, ami majd akkor fogja jótékonyan éreztetni a hatását, ha majd egyszer a mai gazdasági válság elmúlik. Mert örökké csak nem fog tartani...

Mai divat

- Halló, te vagy az, Tihamér?
- Én vagyok, angyalom.
- Honnan telefontárs?
- Innen a hivatalból. Megkaptad a selymet?
- Megkaptam. De mondd hogyan jutott az eszedbe?...
- A színe miatt. Ahogy reggel leszálltam a villamosról, megláttam a selymet a kirakatban és azonnal megvettem.
- Nem gondolod, hogy kissé kevés az anyag?
- Dehogy. Csak fogj hozzá bátran.
- Most szabtam ki. És úgy veszem észre, rövid lesz.
- Nem baj.
- Sőt, túl rövid lesz.
- Ugyan kérlek...
- Csak azért említem, mert ismerem a te konzervatív izléseidet...
- Ne legyenek aggodalmad.
- Jól van. De aztán ne veszekedjél velem, ha ki fog látszani a térdem.
- A térded?
- Igen, a térdem.
- A te térded?
- Nem is a tiéd.
- Ne beszélj félre, hogyan látszana ki a térded az én nyakkendőm alól?
- A te nyakkendőm alól?
- Hát hiszen azért vettem a selymet, hogy nyakkendőt csinálj belőle...
- Szent Isten és ezt csak most mondd, amikor már készen van a ruhám!

DYMI.

NEVESSÜNK!

— Mi az bácsika? Maga a mult héten süket-néma volt, most meg vak?

— Hát tetszik tudni, mindig valami ujat kell hozni a publikumnak!

*

— Ha maga öröklött reumatizmusban szenved, biztos, hogy családja valamelyik tagjának már volt reumatizmusa.

— Valóban. A leányomnak volt két éve elelőtt.

*

— Sajnálom, nem leszek a maga felesége. Én tulságosan válogató vagyok.

— Na lássa. Én meg azért kértem meg magát, mert éppen nem vagyok válogató.

*

— Irni fogok egy könyvet.

— Ugyan, sose fáradj, majd én veszek neked egyet.

*

— Ön ajánlotta nekem a szakácsnőmet, ugy-e, Vajna ur?

— Igen, nagyságos asszonyom.

— Na hát, akkor legyen szives: jöjjön el hozzánk vasárnap ebédre.

*

Az ifju: Ha majd régiebb ismerősök leszünk, remélem, meg fogja engedni, hogy a keresztnevén szólítsam?

A leány: S ha még jobb ismerősök leszünk, remélem, hogy engem is az ön vezetéknévén fognak hívni...

*

— Ne félj, Karcsi! Ez csak odavág, de nem tud boxolni!

— Jobban szeretném, ha boxolni tudna s nem vágna oda...

Járványok s általában minden betegség ellen a leghatalmasabb fegyver a szervezet ellenálló képessége! Köztudomásu, hogy **gyenge, vérszegény, ideges, álmatlanságtól, fejfájásoktól** elgyötört egyének sokkal könnyebben esnek áldozatává mindenféle betegségnek vagy járványnak mint azok, akik bő véruék, egészségtől, erőtől duzzadók!

Ön vérszegény, rápadt! Ön gyenge, ideges, álmatlan! Kezei remegnek! Reggelenként elgyötörve, életkedv nélkül kel fel!

Ne várja be, amíg valamely járvány vagy súlyos betegség menthetetlenül megtámadja szervezetét, hanem

szerezze vissza testének s lelkének egészségét, életerejét s ellenállóképességét

a GROSSINGER-féle

MALACHIN

(vasas malaga bor)

a szervezetbe jutva rohamosan megindítja a vérképződést, ami által a test és az idegek megerősödését s újjászületését eredményezi. A **Malachin** nem keserű orvosság, hanem kiváló ízű s aromájú gyógy erő bor, amelyből naponta evés előtt egy pohárkával nemcsak hasznos de élvezet is. Egy **Malachin** kura vértől duzzadóvá, pirosposzsgássá, életerőssé teszi Önt s visszaadja egészségét s életörömét!

Sok száz hálanyilatkozat bizonyítja a **Malachin** vasas malaga bor páratlan, mindent felülmuló gyógyhatását. Sok száz gyenge, beteges vérszegény köszöni eddig a **Malachin**-nak újjászületett egészségét s Ön sem lesz kivétel! Kérjen minden gyógyszertárban vagy drogériában eredeti Grossinger-féle **Malachint** de óvakodjon értéktelen utánzatoktól. Ha valahol nem volna raktáron, úgy rendeljen azonnal a gyári lerakatból, amely a **Malachint** 1/2-literes palackokban 50 Dinárért franco szállítja.

Malachint
a leghíresebb
orvos tanárok
ajánlják.

Erő
Élet
Egészség

Grossinger-féle Szent Háromság Gyógyszertár, Novisad, Trg Oslobođenja

A kath. nagytemplom mellett.

Alapítva 1771.

A kath. nagytemplom mellett.

JEANNINE

LANGSTEINERNE HAJOS JANCSI

Francia és angol
DIVATSZALON
NOVISAD
Jevrejska 4, I. emelet

Tanulóányokat fizetéssel és fizetés-
nélkül azonnali belépésre keresek.

ZONGORÁK és PIANINOK

elsőrangú gyártmány
nagy választékban

TRUPPEL BÉLA
hangszerkészítőnél Novi Sad,
Dunavska ulica 17. és
Željeznička ulica 31.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel- és külföldi quinttisza hurokban. Eladás nagyban és kicsinyben. - Javításokat és hangolásokat elvállal

Lawn tennis rakett eladás és rakettjavítás

FEBR.
I-ÉN, a

SZLOBODÁBAN
N.A.K.
ÁLARCOS REVÜJE

NAGYFEJEŐ KÉZIMUNKA
ÜZLETE ::
NOVISAD, JEVREJSKA U. 9. SZ.

**Előnyomda. Kézi és géphimző terem. Gomb-
áthuzás.** Nagy választék a legújabb függöny, Storr,
miljö, futó, ágyterítő és ágygarnitúrák, fehérnemű és
a legdivatosabb ruhaminták előnyomtatása és himzése,
kézi és gépzásur túllhimzés, endlizés, díszpárna mon-
tírozás és perzsa szőnyeg nyírása (stuccolás.)
Sport zászlók készítése. Teljes kelengyék készítése
hozott anyagból is. Nagy választék **kézi klópi**
csipkében és kézimunka kellekekben.

Julányos árak!

Pontos kiszolgálás!

Vállalok: könyvlefejtést, **mérleg-
készítést**, elhanyagolt könyvek rendbe-
hozását, a könyvvitel gyakorlati tanítá-
sát, peres ügyekben könyvszakértői mun-
kát, órakönyvelést.

B. L. magán és bírósági
könyvszakértő. Póstaflók 75.

FIGYELEM!

1927. január 1-től kezdődőleg
leszállított árak

**2 | 2 komlózsinegért
27 Dinár**

Kérjen ajánlatot a
Fonó- és Kötélverőgyár
r.-t.-től Odžaci, Bačka

A demokraták a noviszádi járásban a magyaroknak juttatnak egy mandátumot

A tartománygyűlési képviselői választások alkalmával a noviszádi járásban a temerini magyar szavazók egy mandátumhoz juttatták a demokrata pártot. Miután a demokrata párt listáján két tartománygyűlési képviselőt választottak meg, a harmadik helyen jelelt dr. Fehér Mihály ügyvéd nem került be a tartománygyűlésbe. A demokrata párt azonban honorálni akarja a temerini magyar szavazók bizalmát a demokratapárt irányában és ezért úgy határozott, hogy az egyik demokrata tartománygyűlési képviselő le fog mondani mandátumáról és helyette dr. Fehér Mihály temerini ügyvéd lesz a bácskai tartománygyűlés egy demokrata képviselője.

Noviszádi küldöttség az építészeti miniszteriumban

Tegnap délelőtt Popovicki Pávle noviszádi radikális képviselő vezetésével Lákics Jovan polgármesterhelyettes, dr. Koszics Mirko iparkamarai főtitkár és több tanácsstag, küldöttségileg felkeresték Koszics Ágost építészeti minisztert és kérték tőle, hogy azt a hidrészt, amely a noviszádi hidat összekötné a hozzávezető uttal, hagyják meg Noviszádon. Ez a 34 méter átmérőjű hid már négy éve a noviszádi dunaparton fekszik, de nem lehet felszerelni, mert a kormány úgy döntött, hogy Leszkovácra kell szállítani, ahol a Moravát fogják áthidalni vele. A noviszádi küldöttség rámutatott arra, hogy ha nem kapná meg ezt a hidrészt, akkor nagyon sokba kerülne a hid előtti rész feltöltése. de ezenkívül nem lehetne megfelelőleg ki sem építeni a dunai rakpartot. Az építészeti miniszter megígérte, hogy meg fogja vizsgálni az ügyet és ha lehet, teljesíti a küldöttség kívánságát.

Megalakult a német kormány

Berlinből jelentik: Hindenburg tegnap megerősítette Marx kormányát, mely a következőkből áll: kancellár: Marx (centrum), külügy: Stressemann (néppárt), belügy, helyettes kancellár: Hergt (nemzeti párt), gazdasági: dr. Curtius (néppárt), pénzügy: dr. Höhler (centrum), hadügy: dr. Gessler (pártonkívüli), munkaügyi: dr. Brauns (centrum), közlekedés, mezőgazdaság: Schidle (nemzeti párt), közlekedésügyi: Koch (nemzeti párt), postaügyi: Scheffel (bajor néppárt). Igazságügyi tárcát nem töltötték be, Gräffe személye nagy akadályt azért, mert mint a birodalmi gyűlés alelnöke nem volt hajlandó tisztelegni Ebert akkori birodalmi elnökkel. Párisban nagy izgalmat keltett a jobboldali kormány kinevezése és azt hiszik, hogy ez a lo-carnol politika bukását jelenti.

SPORT

A mai sportesemények. Reggel 6 óra 30 perckor. A Fruskagora turistatársaság kiránduló csoportjának indulása a hajóállomásról. 6 óra 52 perckor a Fruska-Gora második kiránduló csoportjának indulása a vasutállomásról. Délután 1 órakor: Postás A. C.—Radnicski I. b. előmérkőzés. 3 órakor: Jedinsztvo (Beograd)—Radnicski, barátságos mérkőzés.

Hajnali negyedkettőig tartott a kerület pénteki ülése. A közel ötóra hosszat tartó ülésen, amelyen dr. Arsenijevis, a beográdi alszövetség rendkívül szimpatikus alelnöke is résztvett nagyon sok érdekes és tanulságos eszme merült fel, amelyekre rövidesen még visszatérünk. Az ülés egyébként érdemben úgy határozott, hogy csak a NAK és főtitkára ellen megindított eljárást tovább folytatja, a többi felfüggesztést visszavonja és az eljárást megszünteti.

2 feltűnő szenzáció egyszerre!

Apollóban

Január 30-án
KERTÉSZ MIHÁLY
pompás mesterműve

Az arany pillangó

LILLY DAMITÁ-val
a főszerepben. □□□□

□□□□□□□□□□□□

Odeonban

Január 30-án

A flórenci hegedős

melyben a világhírű
német színésznő
ELISABET BERGNER
és CONRAD VEIDT
együtt szerepelnek.

KÖZGAZDASÁG

Mi a többtermelés leghatásosabb eszköze a mezőgazdaságban?

A mai súlyos gazdasági viszonyok mellett a mezőgazdaság egyik legégetőbb problémája a termelés fokozása, ami érthető is, ha tekintetbe vesszük, hogy a termésesemények nemcsak az egyes vállalatok szempontjából a legfontosabb, hanem az ország pénzügyi helyzetének is egyik létkérdése.

A mezőgazdaság válsága — s e tekintetben a mértékadó helyek véleménye egyöntetű — arra vezethető vissza, hogy a mezőgazdaság iltza jövedelmei tetemes mértékben csökkentek. Az eredményt fokozni tehát annyit jelent, mint a válságot enyhíteni.

E helyett lehetetlen volna mindazokat a módszereket és eszközöket feltüntetni, amelyek a válság megszűnését eredményezhetik. A legfontosabb azonban mindenesetre a vetések célszerű kezelése, amely trágyázással történik. Téves azonban az a felfogás, hogy az istállótrágya egymagában elegendő a termés fokozásához, mert számtalan, a külföldön alkalmazott példa és kísérlet azt mutatja, hogy a leggazdagabb eredmények ott érhetőek el, ahol az istállótrágyán kívül a műtrágyát is alkalmazták.

A külföldi mezőgazdasági kamarák még 1925-ben munkacélul tűzték ki a műtrágyafélék használatának általánosabb elterjesztését, abból a teljes elvből indulván ki, hogy a műtrágya a többtermelésnek egyik leghatásosabb eszköze s ennek folytán országos érdek, hogy a műtrágyák használatának előterjesztésével a termésátlagok emeltessenek.

Az 1925. év őszén beállított buzaműtrágyázási kísérletek közül a kamarák 18 kísérlettel számoltak be, amelyek eredményeként:

40 kg. terméstöbblet volt	1	helyen
80 " " "	2	"
100—200 " " "	6	"
200—300 " " "	3	"
300—400 " " "	2	"
400—500 " " "	3	"
500 kgr felüli " " "	3	"

Az eredmény tehát annyira kedvező, hogy a legkritikusabbak is meglehettek azzal elégedve s ebből kifolyólag a kísérletezést bárki is utánozhatja, nem kell attól tartani, hogy az veszteséggel végződik.

1926 év tavaszán a miskolci kamara folytatott nagyobb számú műtrágyázási kísérletet, többnyire tavaszi árpával. Harmincöt ilyen kísérlet eredménye érkezett be, amelyek mindenike 800 négyzetöglön 75 kg. szuperfoszfáttal folyt le.

0—100 kg. többtermelést adott	6	kísérlet
100—200 " " "	11	"
200—300 " " "	9	"
300—400 " " "	1	"

400—500 " " "	3	"
500—600 " " "	1	"
600 kg.-nál többet adott	2	"

E kísérletek kedvező eredménye tehát azt bizonyítja, hogy a tavaszi kalászosok s is meghálálják a műtrágyázást, még abban az esetben is, ha a műtrágya kiszórásának ideje tavaszra marad. Az eredmény azonban bizonyára még kedvezőbb lenne, ha a szuperfoszfát már előző ősszel vagy legalább is a tél folyamán lett volna kiszórva. Az esetleges száraz tavasz káros hatásának elkerülése céljából, tavaszi kalászosok alá mindig jobb télen, fagymentes időben kiszórni a szuperfoszfátot s különösen zab alá, amely rendszerint legmeszebb esik az istállótrágyától, egy kevés nitrogéntrágya, mésznitrogén vagy csillaléttrom alkalmazása is célszerűen mutatkozik, mert nitrogénszegény talajban az egymagában alkalmazott szuperfoszfát nem adhatja ki teljes természetekozó hatását.

TÖZSDE

1927 január 29.

A dinár árfolyamai

Budapest 10.02—10.07 (pengőben), Prágában 59—59.50, Bécsben 12.42.50—12.48.50, Berlinben 7.37—7.41, Londonban 2.75.

Zürich

Budapest 90.85, (pengő), Páris 20.49, London 25.2137.50, Newyork 519.75, Brüsszel 72.25, Milánó 22.27.50, Bécs 73.32.50, Berlin 123.15, Szófia 3.75, Prága 15.37.50, Beograd 9.13.50, Bukarest 2.80.

Novisadi terménytőzsde

(Hivatalos jegyzések.)

Buza, bácskai, Tisza, szokvány d. k. kötés 307.50 (400 mm), bácskai, 74 kg-os, 2 százalék d. k. kötés 305 (250 mm). Tengeri, bácskai d. k. kötés 160 (200 mm), bácskai, II. és III. Ruma paritás d. k. kötés 165 (600 q). Buzalé, bácskai nullás gg d. k. kötés 460 (200 mm), bánáti 6. sz. kenyérliszt d. k. kötés 205 (200 mm) Irányzat: csendesebb.

Szerkesztésért és kiadásért felel
TOMÁN SÁNDOR

Hymen-hir.

— **Juda Makkabi** és **Siker** február 5-én a Grand Hotel Slobodában örök hűséget esküsznek egymásnak.

NOVOSADSKA KREDITNA ZADRUGA

előbb UJVIDÉKI HITELSZÖVETKEZET
Dudarska (Epres) u. 18.

Működését újlag megkezdette. Elfogad betéteket magas kamatozással. Heti betétek 5 dinártól felfelé. Folyósít kölcsönöket váltóra és betáblázásra.

Üzletnapok:

Minden kedden délután 5—7 óra.
Minden csütörtökön délután 5—7 óra.
Minden vasárnap délelőtt 10—12 óra.

Az igazgatóság.

Vatta, gummiharisnya, sérvkötő, irrigátor, gyermekbugyi, kitűnő minőségben és szolid árban „Soa” drogerijában, Novisad.

APRÓ HIRDETÉSEK

ELKÖLTÖZÉS miatt a raktáron levő szövetek nagyon olcsón eladó. Azonkívül egy 3-as számú Wertheim-szekrény is eladó. NOTA szabó, Saffarikova ul. 24. 329

ELADÓ egy téli bunda, fekete férfi felöltő, télikabát, hosszú gallér és különféle használt férfiruhák és cipők, egy agy sodronybetéttel és egy asztal. Cim: Mátyás kir. u. 18. 338

Weller—Wilson-fele CI-PÉSZGÉP eladó. Vladika Maksima (Alsó Almási) ut 9. szám. Nacsa. 313—1—5

ELADÓ BORBÉLYBERENDEZÉS. Cim a kiadóban. 324-1-2

Elsőrendű HÁZIKOSZT, kitűnő italok, naponta ZENE, TÁRSASEBÉDEK és BANKETTEK megrendezését vállalja WINKLE-sörccsarnok. Torer György vendéglős. 4-1-1

ELADÓ sarokház, 30 év óta fennálló vegyeskereskedéssel, ujonnan berendezve, italmérési engedéllyel, raktár, pince stb. 3 szobás lakással, mely azonnal beköltözhető, családi okok miatt olcsón eladó. A ház teljesen jókarban, a lakás ujonnan festve van. Bővebbet: Kamenici u. 78. Szücs Mihály. 325—1—2

Komlódrót

cinezett és fekete, minden számban, gyár-szerű lerakat. Legolcsóbb árak mellett **novisadi** raktárról rögtön szállítok. Szükségletét **meglepően olcsón** szerzheti be nálam. Meggyőződésül kérje be **áránlatomat**.

Kuszli Gyula
vaskereskedés
Novisad, Temerini u. 8.

Vegyztiszta kénsav

1.84 (66 Bé.)

Akkumulátorsav

előállításához érkezett

Kemikálija, Novi Sad

326

Futoški put 27.

1—2

Van szerencsém t. üzletfeleimmel és az érdekeltekkel ezton is tudatni, hogy volt társamtól, a Futoški put 73. szám alól különváltam és saját **autójavító és mechanikai műhelyemet** mindenféle modern gépekkel ujonnan felszerelve

Novisadon, Futoški put 92.

alatt megnyitottam, ahol az összes szakmába vágó munkákat és **autójavításokat** gyorsan, pontosan és olcsón vállalom.

Fellegi József.

Legjobb minőségű RÉZ-MOSÓÚST és KATLAN, PÁLINKAFŐZŐ ŪSTÖK legnagyobb választékban MALOČIĆ VASO-nál Novisad, Kisačka u. 32. 1740—1—100

KIADÓ

Temerin központjában, a piactéren egy RÖFÖS-ŪZLET berendezéssel és nagy kirakattal használt bérben kiadó. Bővebbet: Miavec Mártonnál Temerin 276—1—7

UCCAI LAKÁS, szobakonyha és speiz azonnal kiadó, Orosz u. 44. 314—1—2

Betegség miatt KIADÓ egy igen jóforgalmu mé-szaros és hentes Ūzlet, esetleg más Ūzletnek is alkalmas. Futoski put 70. 155-1-3

KIADÓ azonnal 1 szoba, konyha, speizből álló lakás Daranyi-telep III. 26-b. Futoski uton. 369

KERESLET

EGYSZOBÁS KONYHÁS lakás lehetőleg a belvárosban azonnalra keres-tetik. Cim a kiadóban.

HÁROMSZOBÁS lakás a város közelében keres-tetik. Cim Schmolka hirdetőirodában, Jevrejska 7.

Jobb házból való fiu a rőtös szakmához TANONCNAK felvétetik Cim Schmolka hirdetőirodában Novisad, Jevrejska ul. 7. 342—1

FIATAL KOCSIS felvétetik Reich Mátyás és fia kocsigyárába. Mali-Liman 206—1—2

ÁLLAST KERES

ÓRAKÖNYVELÉST, mérlegkészítést, elhanyagolt könyvek rendbehozását elvállalom. Löbl Mór, Njemačka ulica 33. 1—2

Nyilt-tér*)

Mindazok, kik felejthetetlen drága halottunk

TEUBNER JÁNOS

ur elhalálózása alkalmából részvétükkel mérhetetlen nagy fájdalomunkat enyhíteni igyekeztünk, vagy a temetésen megjelentek, fogadják ezton hálás köszönetünket.

Novisad, 1927. január 29.

Özv. Teubner Jánosné és a Königsfädler-család.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejthetetlen férjem, illetve édesapánk elhunytá alkalmával jól-eső részvétükkel felkerestek, ezton fejezzük ki hálás köszönetünket.

Özv. Weisz Józsefné és családja

Köszönetnyilvánítás

Ezton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, akik felejthetetlen leányunk, illetve legjobb testvérünk

KOLESZÁR MELANIE

temetésén megjelenésükkel, koszoru és virágadományaikkal mérhetetlen nagy fájdalomunkat enyhíteni igyekeztünk.

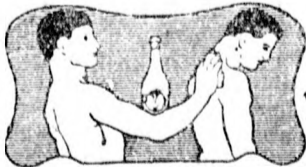
A gyászoló család.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK

SPANYOLNÁTHA

ellen a legbiztosabb védekezés a szervezet ellentállóképességét fokozni. Ezt a legjobban a BRÁZAY mentholos sósborszesz használatával érhetjük el. Néhány csepp Brázay sósborszeszt csepegtessünk a szájvizbe és öblögessük naponta többször szánkát. A mosdóvizhez is keverve a legjobb fertőtlenítő szer, tehát mossuk meg vele kezünket naponta többször. Bedörzsölés és testmasszázzsal a szervezet ellentállóképességét fokozzuk.

Törv. védve.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és háztart. cikk Ūzletben. Vezérképviselet Jugoszlavia területére:

DESTILAT D. D. ZEMUN.

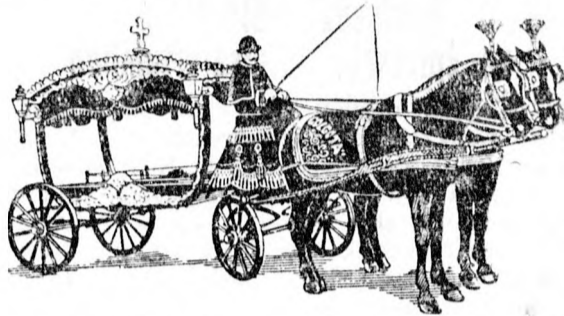
Hirdessen a

Délbácskában!

Ma vasárnap, e hó 30-án nagyszabásu

Pinkl- azaz Batyubálat

rendezek, melyre t. vendégeimet, ismerőseimet és jóbarátaimat tisztelettel meghívom. A balyu lehet minél kisebb, a kolbász minél hosszabb, a vendég pedig minél szomjasabb. Számos látogatást kérve **Szikora J. vendéglős**, Streljačka (Lövész) utca 53.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az asztalos szakmám mellett saját házámban, Uspenska ul. 12. alatt

GOLGOTA

Temetkezési Vállalatot

nyitottam, melynek vezetését Pörge Pál urra bízom.

A temetkezési ügyeket, valamint exhumálásokat bármely vidékről (külföldről is) a legnagyobb figyelemmel és pontossággal intézem a legszolídabb árak mellett.

Tisztelettel: id. Lenkey Imre.

1472—1—0

Jólmenő fűszerkereskedés

a legélénkebb helyen betegség miatt **átadó** vagy **eladó**. — Közelebbi felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

308—1—3

Állandóan raktáron a legjobb minőségű

falusi liszt,

korpa, kukorica, kukoricadara, árpa, árpadara, zab, burgonya, díjmentesen házhoz szállítva.

Gausz János

Novi Sad, Futoski put 66. — Telefon 534.

A Szabó-féle vendéglőben (Kamenička ul. 73.) vasárnap délután

gyermek-bál,

este 8 órai kezdettel felnöttek részére **táncmulatság**. Számos látogatást kér

Szabó Mihály.

Szén! Nagyban és kicsiben. **Állandó raktár!** Malmok és téglagyarak, valamint kályhák fűtésére az

Ivanovački-szén

a legjobb és a legolcsóbb

Vezérképviselet az egész Vojvodina részére:

U. M. Georgijevič Novisad,

18 Kralja Petra-ulica 7. — Telefon 451. 1—0